



Konsumæg



Af konsulent Niels Provstgård
M: +45 2171 7780
E: nep@vfl.dk

Lys til æglæggere

Foråret er godt på vej, dagene er blevet mærkbart længere, og en lavt hængende sol kan skabe mange uheldige situationer i både opdrætsstalde og æglæggestalde. Det er derfor tid til at gå husene efter for at hindre uheldigt lysindfald. Etageanlæggene kræver særlig opmærksomhed, det er nødvendigt med nye rutiner for at sikre, at der opnås den tilsigtede lysmængde de forskellige steder i staldanlægget.

Lys

Hønerne har i princippet tre krav til lyset:

1. Der skal være lyst i områder med aktivitet. Det vil sige i skrabearealet og omkring foder- og vandsystemet.
2. Der skal være dæmpet belysning, hvor æglægningen foregår. Æglægning omfatter en risikabel blottelse af de ædlere dele, derfor kræves et roligt og sikkert område til det.
3. Natlys, redelys og lys under de forskellige etager bruges sammen med loftsløst til at få hønerne til at udføre den rette adfærd, både om morgenen og om aftenen. Rækkefølgen for anvendelse af de forskellige lyskilder skal bruges aktivt i forhold til at styre dyrenes adfærd.

Det handler om at give hønerne den rette mængde lys de rigtige steder, til det rigtige tidspunkt.

Værdi af øget fokus

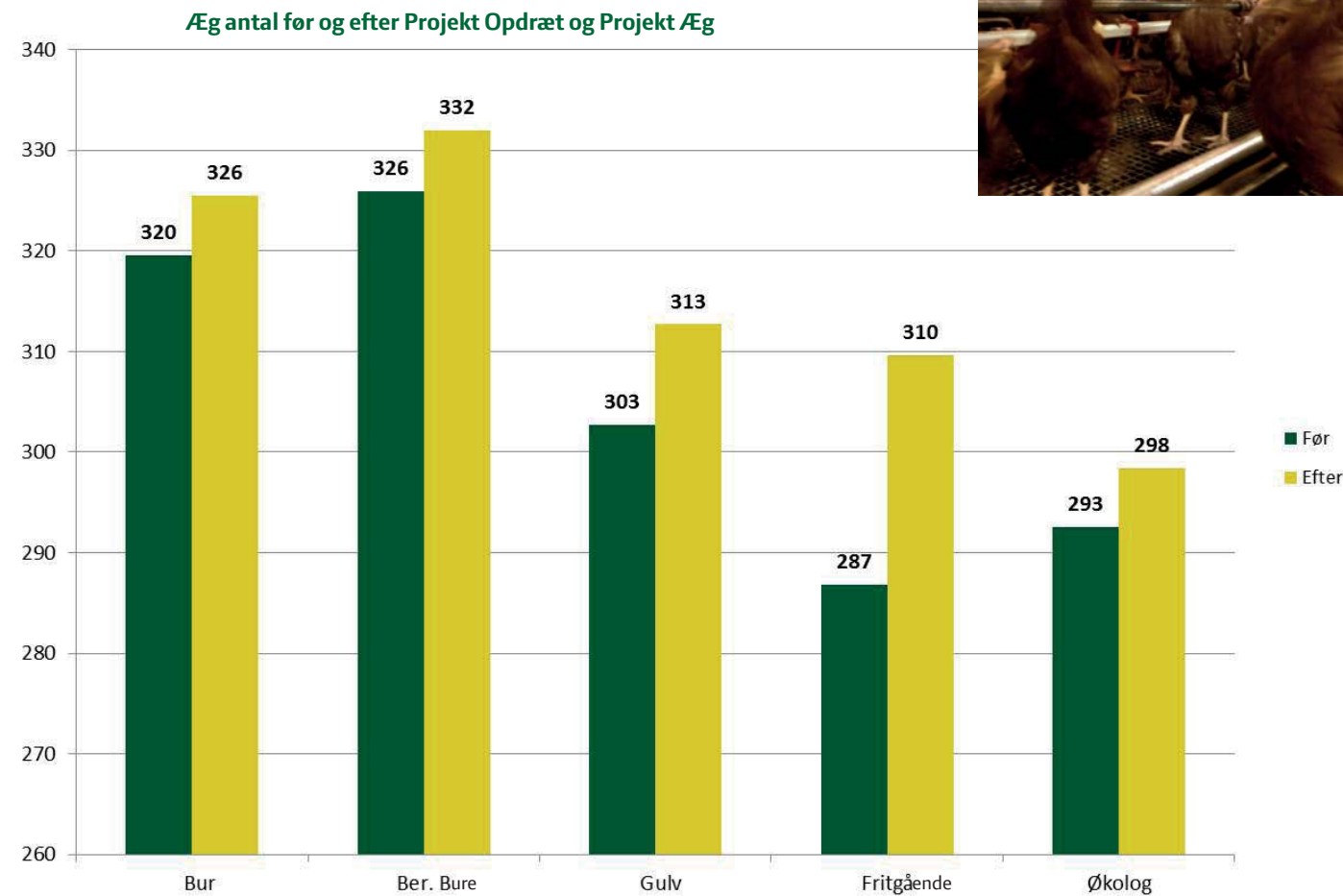
Projekt Opdræt er slut, men det skal nødvendigvis have den konsekvens, at fokus mistes eller at producenterne ikke får udbytte af den nye viden og det forbedrede samarbejde mellem ægproducenter, opdrættere og konsulenter.

Prisen på en rådgivningsaftale er lav ift. tabt fortjeneste ved manglende fokus og fortsatte forbedringer. Beregningerne viser, at produktiviteten er steget, og potentialet pr. høne er steget. Det er vigtigt at få den fremgang med, især når udgifterne ser ud til at vokse.

Der skal fortsat være fokus på opdræt af høner; hvilke linjer udvikler sig?, og hvilke typer æg er der i fremtiden et marked for?. Database indeholder mange data og vil fortsat vokse med nye data fra produktionen.

Gødning, Type 2 korrektioner

Det er nu planteavlskonsulenterne indkalder til gødningsplanlægning. Konventionelle producenter kan med fordel få lavet en Type 2 korrektion, som ofte giver 10 – 15 kg N pr. Ha ekstra som kan tilføres i handelsgødning. Se afsnit om miljø af konsulent Jens Elvstrøm.



Aktuelt nyt



Af afdelingschef Jette Søholm Petersen
M: +45 2171 7715
E: jtp@vfl.dk

Kære fjerkræproducent

Vi har nu samlet årets første FjerkræNyt, som indeholder aktuelle tips til fjerkræproducenters gødningsregnskab og årsregnskab.

Derudover har kommunikationsafdelingen interviewet en slagtekyllingeproducent, der har haft stor succes med at deltage i et rådgivningsforløb vedr. DB-løft. Det har styrket produktiviteten og landmandens arbejdsglæde.

Også i 2012 kan du fra fjerkræafdelingen få højt specialiseret rådgivning og faglig sparring til din fjerkræproduktion. Både når det gælder miljø- og byggespørgsmål, produktionsoptimering eller sygdomsforebyggelse og behandling.

Derudover leverer og formidler vi hele tiden dugfriske projektresultater både fra boksforsøg og storskalaundersøgelser – lige til at bruge ude i stalden. Følg med i FjerkræNyt og på www.vfl.dk/Afdelinger/Fjerkræ/Fjerkræ.htm

EU-Kommissionen tager fat på at revidere reglerne for økologisk fjerkræ

Der har længe været et ønske og en forventning om, at reglerne for fjerkræ i EU-forordningerne 834/2007 og 889/2008 om økologi skulle revideres. Kommissionen har besluttet at inddrage EGTOP (Expert Group for Technical Advice on Organic Production) i arbejdet med fjerkræreglerne. Der er nedsat en undergruppe for fjerkræ bestående af 6 særligt fjerkræsagkyndige eksperter. Fjerkrægruppen har modtaget mandat til at belyse en række spørgsmål med relation til fjerkræ-

reglerne. Gruppen har holdt møde i Brussels i dagene 27., 28. og 29. februar 2012. Arbejdet skal munde ud i en rapport, som skal afleveres til Kommissionen 21. juni 2012.

Niels Finn Johansen, Videncentret for Landbrug, Fjerkræ er medlem af den særlige fjerkrægruppe.

Temadag om foder til slagtekyllinger og æglæggere 2012

Årets temadag om foder afholdes **tirsdag den 26. juni 2012** på Bygholm Landbrugsskole i Horsens. Nærmere information samt invitation følger i løbet af foråret.



Deltagelse i Erfa-grupper - vejen til udvikling og sparring

Videncentret for Landbrug, Fjerkræ har i dag Erfa-grupper flere steder rundt om i landet - og vi er ved at oprette en ny gruppe for ægproducenter med skrabe- eller frilandsproduktion.

Deltagelse i Erfa-gruppen giver dig en unik mulighed for løbende faglig sparring med andre fjerkræproducenter og konsulenter, der giver input til fremtidige tiltag til forbedringer af dine produktionsresultater.

En Erfa-gruppe består typisk af ca. 8 personer (alle med bopæl indenfor en rimelig geo-

grafisk afstand) + en produktionskonsulent, som mødes ca. 3-4 gange årligt. Mødernes nøgleord er fortrolighed, erfaringsudveksling, produktionsgennemgang og konstruktiv feedback. Konsulenten indkalder til mødet, er mødeleder og skriver referat. Dette giver mulighed for at blive opdateret på det sidste nye indenfor branchen, og der er også mulighed for ind imellem at invitere en faglig oplægsleder.

Flere af grupperne modtager nye medlemmer. Medlemskab af en Erfa-gruppe koster 750,- kr. ekskl. moms pr. afholdt møde inkl. referat.

Kontakt konsulenterne hos Videncentret for Landbrug, Fjerkræ på telefon 8740 5377 for at høre nærmere.

Få tilsendt boksforsøgsrapporterne i fuld version med posten

Som noget nyt kan du nu tilmelde dig en abonnementsordning, hvor du kan modtage boksforsøgsrapporterne i fuld version med posten. Vi forventer, der udarbejdes fire boksforsøgsrapporter vedr. konventionelle slagtekyllinger og tre rapporter vedr. økologiske slagtekyllinger i 2012. Abonnementet koster 60 kr. pr. rapport.

Ring og tilmeld dig abonnementet på telefon 8740 5377. Husk at angive, om du ønsker tilsendt rapporter vedr. konventionelle eller økologiske slagtekyllinger, eller måske begge dele.

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Finansieret af Fjerkræafgiftsfonden.



Miljø / Byggeri



Af konsulent Jens Elvstrøm
M: +45 4028 5535
E: jne@vfl.dk

Gødningsplanlægning og Type 2 korrektion

I forbindelse med udarbejdelse af gødningsregnskabet bliver der også lavet en gødningsplan for den kommende vækstsæson. Det er muligt at korrigere for indholdet af kvælstof i husdyrgødningen, således at der kan købes mere handelsgødning indenfor kvælstofkvoten.

Afsættes gødningen til gødningsaftaler, er det også meget relevant at benytte Type 2 korrektion, da modtageren dermed får et mere præcist tal for mængden af kvælstof i gødningen.

Erfaringer med type 2 korrektioner

På Videncentret for Landbrug, Fjerkræ har vi

stor succes med at udarbejde Type 2 korrektioner. Vi har erfaret, at der er stor forskel mellem produktionstyperne mht. hvor meget gavn, der er af at foretage en Type 2 korrektion.

HPR-produktion, burægsproduktion og etagesystem har typisk mest gavn af en type 2 korrektion. Mens slagtekyllingeproducenter i mindre grad har gavn af en korrektion.

Oplysninger der indgår i beregningen:

- Foderforbrug pr. årshøne.
- Samlet proteinniveau i fodret (færdigfoder og korn)
- Ægydelse
- Tilvækst

For producenter med gode produktionsresultater er her vist opnåelige korrektionsfaktorer

Buræg	0,93
HPR	0,92
Etagesystem	0,90

Er det besværet værd?

Som eksempel kan en producent med etage-system og en korrektionsfaktor på 0,9 opnå følgende:

Der drives 100 ha med 1,4 DE/Ha fra etage-anlæg. I alt 140 DE eller 23.240 årshøns. Den indkøbte handelsgødning kan suppleres med ekstra 840 kg N svarende til 2.470 kg NS 34.

Dette svarer til 8,4 kg N/ha eller 5 % af gødningskvoten til vinterhvede.

Videncentret for Landbrug, Fjerkræ hjælper gerne med udarbejdelsen af Type 2 korrektioner.

Kontakt:

Jens Elvstrøm +45 4028 5535 eller Niels Provstgård +45 2171 7780.

Regnskabsprincipper

Hvordan beregnes dækningsbidraget?

Der har gennem længere tid været en del frustration hos især ægproducenter over, at dækningsbidraget i årsrapporten (se faktaboks 1) ikke er det samme som i e-kontrollen. Det skyldes primært to faktorer.

Faktaboks 1 - Årsrapporten

Årsrapporten er navnet på det produkt, der indeholder årsregnskabet for en virksomhed/bedrift, som produceres i DLBR's regnskabssystem Ø90. Den del af årsrapporten, der indeholder dækningsbidraget, er "Internt Regnskab".

For det første dækker årsrapporten og e-kontrollen kun i sjældne tilfælde over den samme periode. En årsrapport dækker, som navnet antyder, et år – typisk kalenderåret. E-kontrollen dækker et hold høns. For det andet har vi hos flere producenter set, at "Diverse" indeholder langt mere i e-kontrollen end i årsrapporten. Begge dele medvirker til, at dækningsbidraget ikke er direkte sammenligneligt i de to opgørelser.

Nedenfor redegøres for, hvilke poster der indgår under "Diverse" i årsrapporten.

Dækningsbidraget beregnes som bruttoudbytte minus stykomkostninger. Bruttoudbyttet er udtryk for den bruttoværditilvækst, som

hønsene har skabt. Stykomkostninger er omkostninger, der varierer direkte med produktionens størrelse og sammensætning.

Når vi har at gøre med ægproduktion, beregnes dækningsbidraget derfor som følger:

Dækningsbidrag = Bruttoudbytte (salg af æg + salg af høns - køb af hønniker) ÷ Stykomkostninger (foderomkostninger + diverse stykomkostninger).

Faktaboks 2 - Diverse stykomkostninger

Produktionsrådgivning
Kontrolomkostninger
Dyrlæge
Medicin
Vaccine
Strøelse
Skadedyr, husdyr
Rengøringsmidler, husdyr
Kemikalier, husdyr
Daka
Paller

Foderomkostninger bør være inklusiv eget produceret korn og grovfoder. Diverse stykomkostninger bør bestå af kategorierne nævnt i faktaboks 2.

I modsætning til stykomkostningerne er der

kapacitetsomkostningerne, som ikke varierer direkte med produktionens størrelse. Overordnet består kapacitetsomkostninger af omkostninger som energi, vedligehold, løn, ejendomsskat, forsikring, afskrivninger mv. I diverse kapacitetsomkostninger bør der indgå de kategorier, som er nævnt i faktaboks 3.

Bemærk at som udgangspunkt vil omkostninger til paller i regnskabet være placeret som en diverse kapacitetsomkostning. Det anbefales, at ægproducenter beder regnskabskontoret om at flytte omkostninger til paller til diverse stykomkostninger, husdyr.

Faktaboks 3 - Diverse

kapacitetsomkostninger
Økonomisk rådgivning (herunder regnskab)
Kontingenter
Telefon
Kontorhold
Porto
Vand (forbrugsafgifter mv.)
Renovation
Kursus og lign.
Skadedyrsbekæmpelse/kattefoder

Forfatter: Lene Bruun Siriwardhananuraks, Videncentret for Landbrug, Økonomi & Virksomhedsledelse.

Slagtekyllinger



Slagtekyllingeproducent, Rickey Juul Nielsen.

DB-løft styrker produktivitet og arbejds glæde

Et intensivt rådgivningsforløb, hvor produktionen følges tæt, har givet resultat på flere fronter hos slagtekyllingeproducent Rickey Juul Nielsen på Sydifyn.

Ny inspiration, konkrete input til ændringer i produktionen og ikke mindst produktivetsforbedringer, der kan mærkes på bundlinjen.

Sådan lyder erfaringen fra slagtekyllingepro-

ducent Rickey Juul Nielsen, Svendborg. Han har deltaget i projektet DB-løft, som Videncentret for Landbrug, Fjerkræ har gennemført i samarbejde med en række producenter.

DB-løft er et intensivt rådgivningsforløb med fokus på at øge produktiviteten hos slagtekyllingeproducenterne.

- Jeg gik med i projektet for at få nye øjne på min produktion. Vi udvikler alle over tid rutiner, der ikke er hensigtsmæssige, og jeg mente, at der kunne være noget at hente ved at blive kigget over skuldrene af en rigtig dygtig fagmand og få hans indspil til, hvor jeg kunne sætte ind for at forbedre produktiviteten, fortæller Rickey, der årligt producerer 215.000 slagtekyllinger.

- At få gennemgået hele processen omkring et hold kyllinger har været virkelig nyttigt. Jeg har fået ideer til små justeringer og optimeringer i produktionen, men også en enkelt fundamental ting har vi drøftet meget og arbejdet med. Det er vandstyringen, hvor min rådgiver, Brian Eskildsen, kom med nogle helt nye tanker i forhold til, hvordan jeg tidligere arbejdede.

- Af hensyn til trædepudeproblematikken

har jeg tidligere haft vandniplerne placeret højt. Her foreslog Brian en lavere placering og mente også, at vandtrykket burde justeres for at få det bedste resultat, fortæller Rickey.

Han valgte at tage de fleste af de nye ideer til sig og har efterfølgende noteret rigtig pæne forbedringer i produktiviteten og dermed det løft af dækningsbidraget, der er målsætningen med projektet.

- Det er komplekse sammenhænge, og det kan være svært at isolere præcist, hvad forbedringerne skyldes, men jeg er da overbevist om, at den intensive gennemgang af min produktion og de følgende justeringer har bidraget meget. Alene det at få en ny bevidsthed om, hvad man egentlig gør i den daglige drift, er en stor fordel i forhold til at optimere produktionen.

- Og ud over, at jeg selvfølgelig er tilfreds med, at min produktivitet er forbedret, så er en proces som DB-løft også med til at give ny gejst og arbejds glæde, fordi man får brudt nogle af rutinerne. Det giver ny energi at blive udfordret på sine faste tanker og vaner, siger Rickey Juul Nielsen.

Af Thyge Hansen, journalist, VFL.

Veterinært



Af dyrlæge Susanne Kabell
M: +45 2171 7742
E: ska@vfl.dk

Tre tilfælde af IB D388

I februar er der fundet IB D388 i tre hold slagtekyllinger med symptomer i luftvejene. Alle hold er fra Løgstør kanten. IB D388 er ikke blevet påvist siden juni 2011, og der vaccineres fortsat med Ma5 på rugerierne.

Vi opfordrer alle til at sende kyllinger til undersøgelse på Fjerkræklinikken ved den mindste mistanke.

To tilfælde af coccidiose hos hønniker

Coccidiose har for nylig voldt problemer hos 18 uger gamle hønniker. Det ene tilfælde var i et voliereanlæg, det andet i berigede bure. Diagnosen coccidiose blev bekræftet ved mikroskopi af skrab fra tarmslimhinden.

Voliereanlæg: Der var forøget dødelighed hos det første hold indsat i et nyt voliereanlæg. Ved gennemgang af flokken fandtes enkelte hønniker, som sad og hang; men generelt var flokken livlig og uden tegn på sygdom. Ved

obduktion af 10 selvdøde og 10 aflivede hønniker fandtes udspilede tyndtarme med tyndt, blodigt indhold. Tarmslimhinden var kraftigt fortykket og løsnet fra tarmvæggen (nekrotiserende enteritis), og hos nogle var der blødninger ud i blindtarmene. Der blev behandlet med antibiotika i 3 dage med godt resultat. Hønnikerne var opdrættet på gulv med slats og var vaccineret mod coccidiose.

Buranlæg: Der var let forøget dødelighed og tydelige blodspor på gødningsbåndet 14 dage efter indsætning. Ved obduktion af selvdøde hønniker fandtes højgradig blindtarmscoccidiose, og ved undersøgelse af 5 tilfældigt udvalgte og tilsyneladende raske hønniker fandtes blod i blindtarmene hos de 3. Det var ikke muligt at afgøre, om infektionen ville tage til eller hurtigt ville klinge af, og derfor blev hønnikerne behandlet med antibiotika. Hønnikerne var opdrættet i bure og var ikke vaccineret mod coccidiose.

Coccidiernes livscyklus

Coccidiose forbinder vi normalt med slagtekyllingeproduktionen. Hos opdræt på stroelse forebygges coccidiose med vaccination i første leveuge. Coccidierne har en direkte livscyklus uden mellemvært, og smitten fra dyr til dyr foregår via oocyster udskilt med gødningen ud i strøelsen. Kyllingerne optager oocysterne, de invaderer tarmslimhinden, og her foregår den videre udvikling af parasitten. Den mangedob-

les og producerer nye oocyster, som afgår med gødningen. Hele livscyklusen kan foregå på 7 dage, og én oocyste kan blive til en million nye oocyster. Som bekendt er oocysterne nogle af de mest hårdnakkede smitstoffer, vi kender, da de kan overleve i omgivelserne i flere år og modstå de fleste desinfektionsmidler.

Vaccination

Paracox-vaccinen indeholder levende, men modificerede oocyster, som gennemgår en udvikling i tarmslimhinden hos det vaccinerede dyr, og de nydannede oocyster udskilles med gødningen. Disse oocyster optages af kyllingerne, og herved stimuleres udviklingen af immunitet mod coccidiose. For at vaccinationen kan virke beskyttende, skal en recirkulation af oocyster kunne foregå. Vaccinen er derfor kun godkendt til opdræt på gulv. En vedvarende, beskyttende immunitet forudsætter, at kyllingerne hele tiden er i kontakt med strøelse (og dermed oocyster).

Spørgsmål?

Fjerkræklinikken's dyrlæger står til rådighed med vejledning og undersøgelse af fjerkræ.

Kontakt Fjerkræklinikken:

T: +45 8470 5482
F: +45 8470 5483
E: fjerkræklinikken@vfl.dk